

Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu

(Resmî Gazete ile ilânı : 15 . VI . 1959 - Sayı: 10251)

No.
7338

Kabul tarihi
8 . VI . 1959

Bölüm : 1

Mevzu, tâbirler, muafiyet ve istisnalar Verginin mevzuu

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti tâbiyetinde bulunan şahıslara ait mallar ile Türkiye’de bulunan malların veraset tarikiyle veya her hangi bir suretle olursa olsun ivazsız bir tarzda bir şahıstan diğer şahsa intikali Veraset ve İntikal Vergisine tâbidir.

Bu vergi, Türk tâbiyetinde bulunan şahısların ecnebi memleketlerde aynı yollardan iktisabedecekleri mallara da şâmilidir.

Türkiye Cumhuriyeti tâbiyetindeki bir şahsın Türkiye hudutları dışında bulunan malını veraset tarikiyle veya sair suretle ivazsız bir tarzda iktisabeden ve Türkiye’de ikametgâhı olmayan ecnebi şahıs bu vergi ile mükellef tutulmaz.

Kanunda kullanılan tâbirler

MADDE 2. — Bu kanunda kullanılan tâbirlerin delâlet ettiği mânalar aşağıda gösterilmiştir :

- «Şahıs» tâbiri; hilâfına sarahat olmadıkça hakiki ve hükmi şahısları;
- «Mal» tâbiri; mülkiyete mevzu olabilen menkul ve gayrimenkul şeylerle mameleke girebilen sair bütün hakları ve alacakları;
- «Veraset» tâbiri; miras, vasiyet ve miras mukavelesi gibi ölüme bağlı tasarrufları;
- «İvazsız intikal» tâbiri; hibe yoluyla veya her hangi bir tarzda olan ivazsız iktisapları; (Maddi ve mânevi bir zarar mukabili verilen tazminatlar ivazsız sayılmaz.)

İfade eder.

Muafiyetler

MADDE 3. — Aşağıda yazılı şahıslar Veraset ve İntikal Vergisinden muafıdır :

- Âmme idareleri, emekli ve yardım sandıkları, sosyal sigorta kurumları, umumi menfaate hadim cemiyetler, siyasi partiler ve bunlara aidolan veya bunların aralarında kurdukları teşekküllerden Kurumlar Vergisine tâbi olmayanlar;
- Yukarıki fıkrada sayılanlar dışında kalan hükmi şahıslara aidolup umum istifadesi için ilim, araştırma, kültür, sanat, sıhhat, eğitim, din, hayır, imar, spor gibi maksatlarla kurulan teşekküller;
- Yabancı devletlerin Türkiye’de bulunan elçi, maslahatgüzar ve konsoloları (Fahrî konsololar hariç) ile elçilik ve konsolosluklara mensubolan ve o devletin tâbiyetinde bulunan memurları ve Türkiye’de resmî bir vazifeye memur

edilenler ile bu sayılanların aileleri efradı (Mütekabiliyet şartıyla) (Türk tâbiyetinde bulunan şahıslardan veraset tarikiyle veya sair suretle mal iktisabedenlerle yukarda sayılanların dışında kalıp da Türkiye’de ikamet eden şahısların Türkiye’de bulunan mallarını veraset tarikiyle veya sair suretle iktisabedenler hariç).

Istisnalar

MADDE 4. — Aşağıda gösterilen intikaller Veraset ve İntikal Vergisinden müstesnadır:

- a) Veraset tariki ile intikal eden ev eşyası ile murise ait zat eşyası ve aile hâtırası olarak muhafaza edilen tablo, kılıç, madalya gibi eşya;
- b) Değerleri 10 neu maddeye göre tayin olunan menkul ve gayrimenkul mallardan fûruğ ve eşten herbirine isabet eden miras hisselerinin 40 000 lirası; murisin reşidolmayan çocuklarının herbiri için bunların reşit çağa gelinceye kadar geçmesi icabeden her yıl başına 1 000 lira ve yaşı her ne olursa olsun bedenen ve fikren hiçbir suretle çalışarak hayatını kazanamıyacak durumda oldukları tam teşekküllü sıhhi heyet raporu ile tebeyyün eden mâlûl ve meflûç fûruun herbiri için 25 000 lira yukarıki miktara ilâve olunur;
- c) Örf ve âdete göre verilmesi mûtat bulunan hediye, cihaz, yüzgörümlüğü ve drahomalar (Gayrimenkuller hariç);
- ç) Bilûmum sadakalar;
- d) İvazsız surette vâki intikallerin 5 000 lirası;
- e) Para ve mal üzerine tertip ve keşide olunan alelûmum piyango ve kura larda kazanılan ikramiyelerin 5 000 lirası;
- f) Üçüncü maddenin (a) ve (b) fıkraları şumulüne giren şahısların statüleri gereğince maksatları içinde usulüne uygun olarak yaptıkları yardımlar;
- g) Âmme idare ve müesseseleri ve 3659 sayılı Kanuna tâbi müesseseler ve âmme menfaatlerine hâdim cemiyetlerden veya emekli sandıklarından (Veya bu mahiyetteki kurumlardan) dul ve yetimlere bağlanan aylıklarla bu aylıklar dışındaki verilen emekli ikramiyeleri ile dul ve yetim evlenme ikramiyeleri ve hizmet müddetlerini doldurmamış bulunanların dul ve yetimlerine aylık yerine toptan yapılan ödemeler ve harb mâlûlleriyle şehit yetimlerine tekeli bey’iyelerinden ödenen paralar;
- h) Harbde veya eşkiya müsademelerinde, manevra ve talimler esnasında ve yahut bunlarda aldığı yaralar neticesinde ölen subay, astsubay ve erlerin (Jandarma dâhil) kezaik vazife esnasında ölen emniyet mensuplarının fûru ve karılarına ve ana ve babalarına intikal eden bütün mallar kıymetinden (b) fıkrasında kabul olunan miktarın bir misli;
- i) Borçlar Kanununun 242 nei maddesine göre rücu şartı ile yapılan hibelerde bağışlananın bağışlıyandan evvel vefatı halinde bağışlıyana rücu eden hibe edilmiş mallar;
- j) Kuru mülkiyet halinde intikal eden mallar; (Kuru mülkiyet halinde kaldığı müddetçe).

Bölüm : 2

Mükellef, teklif mahalli ve beyanname Verginin mükellefi

MADDE 5. — Veraset ve İntikal Vergisinin mükellefi, veraset tarikiyle veya ivazsız bir tarzda mal iktisabeden şahıstır.

Tcklif mahalli

MADDE 6. — Veraset ve İntikal Vergisi:

a) Veraset tarihiyle vâkı intikallerde ölen kimsenin, diğer suretle vukua gelen intikallerde tasarrufu yapan şahsın ikametgâhının, hükmi şahıslarda ve diğer teşekküllerde merkezlerinin bulunduğu;

b) Muris veya tasarrufu yapan şahsın bu ikametgâhı yabancı bir memlekette ise Türkiye'deki son ikametgâhının bulunduğu;

c) Muris veya tasarrufu yapan şahıs Türkiye'de hiç ikamet etmemiş veya son ikametgâhı tesbit olunamamış ise Maliye Vekâletinin tâyin edeceği;

Yer vergi dairesi tarafından taholunur.

Beyanname

MADDE 7. — Veraset tarihiyle veya sair suretle ivazsız bir tarzda mal iktisabedenlerden 3 ncü maddenin dışında kalanlar iktisabettikleri malları bir beyanname ile bildirmekle mükelleftirler.

Verilecek beyannamenin ihtiva edeceği malûmatı ve şeklini ve bu beyannameye eklenecek evrak ve vesikaların nevi ve mahiyetlerini tâyine Maliye Vekili sa-lâhiyetlidir.

Beyannamenin verileceği yer

MADDE 8. — Beyannameler, 6 ncı maddenin (a) ve (b) fıkralarına giren hallerde vergi dairelerine, (c) fıkrasına giren hallerde Maliye Vekâletine verilir.

Yabancı memleketlerde bulunan mükellefler beyannamelerini Türkiye konsolosluklarına verirler.

Beyannamenin her mükellef için ayrı ayrı veya müştereken verilmesi caizdir.

Beyanname verilme müddeti

MADDE 9. — Beyannameler aşağıda yazılı müddetlerde verilir :

1. Veraset tarihiyle vukubulan intikallerde :

a) Ölüm Türkiye'de vukubulmuş ise mükelleflerin Türkiye'de bulunmaları halinde ölüm tarihini takibeden dört ay içinde, mükelleflerin yabancı bir memlekette bulunmaları halinde ölüm tarihini takibeden altı ay içinde;

b) Ölüm yabancı bir memlekette vukubulmuş ise mükelleflerin Türkiye'de bulunmaları halinde ölüm tarihini takibeden altı ay içinde, mükellefler müteveffanın bulunduğu memlekette oldukları takdirde ölüm tarihini takibeden dört ay içinde, mükellefler müteveffanın bulunduğu yerin dışında başka bir yabancı memlekette oldukları takdirde de ölüm tarihini takibeden sekiz ay içinde;

c) Gaiplik halinde, gaiplik kararının ölüm siciline kaydolunduğu tarihi takibeden bir ay içinde;

2. Diğer suretle vâkı intikallerde malların hukukan iktisabedildiği tarihi takibeden bir ay içinde.

Vergi Usul Kanununun 13, 15, 17 ve 18 ncı maddeleri hükümleri mahfuzdur.

Bölüm : 3*Matrahın tâyini, verginin tarhı ve nispet*
Verginin matrahı

MADDE 10. — Veraset ve İntikal Vergisinin matrahı, menkul mallarda Vergi Usul Kanununa göre bulunacak değerler ve gayrimenkul mallarda Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değerleridir. (12 nci maddede yazılı borç ve masrafların tenzili lâzımgeldiği takdirde matrah yukarda yazılı değerlerden bu tenziller yapıldıktan sonra kalan miktardır.)

Değerleme günü

MADDE 11. — Bu vergiye mevzu olacak malların değerlendirme günü, miras yoluyla vukubulan intikallerde mirasın açıldığı, diğer suretle vâki intikallerde malların hukukan iktisabedildiği, gündür.

Tenzil olunabilecek borçlar ve masraflar

MADDE 12. — İktisabedilen malların değerlerinden veya değerleri yekûnundan aşağıda yazılı borçlar ve **masraflar**, beyannamede gösterilmek şartıyla tenzil olunur.

a) Veraset yoluyla vukubulan intikallerde murisin ihticaca salih vesaike müstenit borçları ile vergi borçları;

b) Diğer suretle iktisaplarda intikal eden malın aynına taallük eden borçlarla vergi borçları (Şu kadar ki, hibe eden hibe ettiği mala taallük eden borçları kendi üzerine almış veya öyle taahhüdetmiş ise bu borçlar nazara alınmaz);

c) Türkiye Cumhuriyeti tâbiyetinde olan şahıslara ait mallardan yabancı memleketlerde bulunanlara taallük eden borçlar ve yabancı memleketlerde bu mallar dolayısıyla alınan Veraset ve İntikal vergileri (Tevsik edilmek şartıyla);

(c fıkrasında yazılı borçlar ile Veraset ve İntikal vergileri, beyannamede gösterilen bu kabül malların değerini geçemez.)

d) Cenazenin tehziz ve tedfini için yapılan masraflar.

İhtilâflı borçlar

MADDE 13. — Müteveffanın sağlığında icra dairesine veya mahkemeye intikal etmiş ve takip edilmekte olan alacak ve borçlarının beyannamede sarahaten gösterilmesi şarttır. Bu alacak ve borçların vergileri tahakkuk ettirilerek tahsilleri icra dairesi veya mahkemenin vereceği katî karar veya hüküm neticesine intizaren tecil olunur. Şu kadar ki, bu tecil her ne suretle olursa olsun, hiçbir zaman on seneden fazla devam edemez. Mükellefler her altı ayda bir icra ve dâva vaziyetlerini bir dilekçe ile vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar. Bu bildirim yapılmadığı takdirde tecil olunan vergiler derhal tahsil edilir. Tecil olunan vergilerin taallük eylediği dâvalar tecil müddetinden sonra neticelenecek olursa mükelleflerin müracaatı üzerine ve tebeyyün edecek hale göre gereken düzeltmeler yapılır ve fazla alınmış vergiler varsa, terkin ve sahiplerine geri verilir.

Verginin tarhı

MADDE 14. — Vergi, mükellef tarafından verilen beyanname üzerine tarh olunur.

Beyanname verilmemesi veya noksan beyanda bulunulması

MADDE 15. — Hiç beyanname verilmemesi veya verilen beyannamede intikal eden malların tamamen veya kısmen gösterilmemesi dolayısıyla re'sen veya ikmalen namlarına vergi tarh olunan mükellefler hakkında Vergi Usul Kanununun 330 ncu maddesi hükmü tatbik olunur.

Nispetler

MADDE 16. — Veraset ve İntikal Vergisi aşağıda yazılı nispetler üzerinden alınır :

M a t r a h		Füruğlar, eşler, ana ve baba (evlâtlıklarla nesebi sahîh ol- mayan çocukların Kanunu Me- deninin 257 ve 443 ncu mad- delerine göre alacakları miras- lar bu gruba dâhildir.) Vergi nispeti yüzde	Kardeşler, bü- yük ana, bu- yük baba ve füruları Vergi nispeti yüzde	1 ve 2 ncini dışında ka- lanlar Vergi nispeti yüzde
1 liradan	20 000 liraya kadar	2	4	8
20 001 »	30 000 » »	3	6	10
30 001 »	50 000 » »	4	8	12
50 001 »	100 000 » »	5	10	14
100 001 »	150 000 » »	6	12	16
150 001 »	200 000 » »	8	14	20
200 001 »	300 000 » »	10	16	24
300 001 »	400 000 » »	12	18	28
400 001 »	500 000 » »	14	20	32
500 001 »	750 000 » »	16	22	36
750 001 »	1 000 000 » »	18	26	40
1 000 001 lira ve daha yukarı		20	30	44

Bölüm : 4*İhtiyat tedbirleri ve tahsil hükümleri
Vergiye mukabil alınacak teminat*

MADDE 17. — Âmme idare ve müesseseleri, bankalar, bankerler, kasa kiralayanlar, sigorta şirketleri, sair şirket ve müesseseler, mahkemeler ve icra daireleri istihkak sahiplerine bu verginin mevzuuna giren her hangi bir muamele dolayısıyla para ve senet verebilmek için evveleminde verginin ödenmiş olduğuna dair vergi dairesinden verilmiş bir tasdikname talebederler.

Tasdikname ibraz etmiyen hak sahiplerine, 16 ncu maddenin birinci grubunda yazılı olanların istihkaklarından yüzde on, ikinci grupta yazılı olanların istihkaklarından yüzde on beş ve üçüncü grupta yazılı olanların istihkaklarından yüzde yirmi nispetinde vergi karşılığı olarak tevkifat yaptıktan sonra, bakiyesini verebilirler. Tevkifatı yapanlar tevkif ettikleri parayı en geç bir hafta zarfında buldukları yerin malsandığına yatırmaya ve keyfiyeti mensup buldukları vergi dairesine yazı ile bildirmeye mecburdurlar.

Tevkifat yapmadan para ve senet verenlerle tevkif ettikleri parayı muayyen müddet içinde malsandığına yatırmıyanlardan (Hâkimler hariç) tevkif etmeye ve yatırmaya mecbur oldukları paralar Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanun hükümlerine göre, yüzde on fazlasıyla tahsil olunur.

İhtiyat tedbirleri

MADDE 18. — Veraset ve İntikal Vergisi matrahına girmesi icabeden malların kaçırılacağını anlatır karînelerin bulunduğu hallerde vergi dairesince Türk Kanunu Medenisinin 532 nci maddesinin 3 numaralı fıkrasına istinaden tereke defterinin yapılması istenebilir.

Ödeme zamanı

MADDE 19. — Veraset ve İntikal Vergisi tahakkukundan itibaren :

- a) Menkul mallara ait vergiler, (1) yıl içinde iki müsavi taksitte;
- b) Gayrimenkul mallara ait vergiler (5) senede ve her sene Bina ve Arazî vergilerinin ödendiği aylarda olmak üzere iki müsavi taksitte;

Tahsil olunur.

İntikal eden gayrimenkullerin tapuda tescil muamelesi, Veraset ve İntikal vergilerinin tahakkukunu mütaakıp yapılır. Veraset ve İntikal Vergisi tamamen ödenmedikçe intikal eden gayrimenkullerin başkasına devir ve ferağı yapılamaz ve üzerlerinde her hangi bir ayrı hak tesis edilemez.

Bölüm : 5

Müteferrik hükümler

Mükellefiyetin başlangıcı

MADDE 20. — Veraset ve İntikal Vergisi mükellefiyeti :

- a) Beyanname verildiği takdirde, beyanname gösterilen mallar için beyanname tarihinde;
- b) Verilen beyanname gösterilmeyen mallar ile beyanname verilmeyen hallerde intikal eden malların idarece tesbit olunduğu tarihte;
- c) Terekenin tahriri, defter tutma veya resmî tasfiye hallerinde mahkemece bu muamelelerin ikmal edildiği tarihte;

Başlar.

Gaibin zuhuru

MADDE 21. — a) Gaip mirasçının zuhuru :

Gaip mirasçının zuhuru dolayısıyla evvelce tahakkuk eden Veraset ve İntikal Vergisinin tadili icabettiği takdirde zuhur eden mirasçının vereceği beyannameye veya vergi dairesince yapılacak idari tahkikata göre sabit olacak matrah üzerinden vergi düzeltilir.

b) Gaip murisin zuhuru :

Gaip muris zuhur ettiği takdirde nüfusdaki ölüm kaydının terkinini mütaakıp, evvelce alınmış olan vergiler talep üzerine mükellefe geriverilir.

Mirasçılıkları hükmen sabit olanlar

MADDE 22. — Veraset ve İntikal Vergisinin ödenmesinden sonra bir malın vergi verenden başka bir şahsa aidolduğu mahkeme kararıyla sabit olur ve ilâmın katılaşmasından sonra bir sene içinde müracaat edilirse fazla alınan vergi, verene iade ve hakiki mükelleften tahsil olunur.

Bankalardaki kiralık kasalar muhteviyatının tesbiti

MADDE 23. — Bankalar nezdlerindeki kiralık kasa sahiplerinden birinin ölmü halinde (sulh hâkimi tarafından yapılacak tesbit hariç) vergi dairesinin salâhiyetli bir memuru hazır bulunmadıkça kasanın açılmasına ve bu memur huzurunda tesbit edilmedikçe muhteviyatının mirasçıları veya kanuni temsilcileri veya vekilleri tarafından alınmasına müsaade edemezler.

Kaldırılan kanunlar ve hükümler

MADDE 24. — Aşağıda yazılı kanunlar ve hükümler kaldırılmıştır :

- a) 797, 1836, 4509 ve 5381 numaralı kanunlar.
- b) 4040 numaralı Kanunun 30 ncu maddesiyle Tapu Hareları Kanununa ek 5625 numaralı Kanunun birinci maddesinin bu kanuna uymıyan hükümleri.

MUVAKKAT MADDE 1. — 10 ncu madde mucibince gayrimenkullerin vergiye esas tutulan vergi değerleri yeniden yapılacak umumi tahrirlerin yürürlüğe gireceği tarihe kadar;

1. Arazide :

- a) 1 Haziran 1942 tarihinden evvel tahrir veya tadil görmüş olan arazi ve arsaların kayıtlı kıymetlerinin (10) misli;
- b) 1 Haziran 1942 tarihinden sonra tadil görmüş olan arazi ve arsaların mezkûr tarihteki kayıtlı kıymetlerinin (10) misli;

2. Binalarda :

- a) 1 Haziran 1942 tarihinden evvel tahrir veya tadil suretiyle gayrisâfi iratları takdir edilmiş olan binaların Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değerlerinin (6) misli;
- b) 1 Haziran 1942 (dâhil) tarihi ile 28 Şubat 1947 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle gayrisâfi iratları takdir edilmiş olan binaların Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değerlerinin (4) misli;
- c) 1 Mart 1947 (dâhil) tarihi ile 11 Mayıs 1953 (dâhil) tarihleri arasında tahrir veya tadil suretiyle gayrisâfi iratları takdir edilmiş olan binaların Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değerlerinin (2) misli;
- d) 12 Mayıs 1953 (dâhil) tarihinden sonra tahrir veya tadil suretiyle gayrisâfi iratları takdir edilmiş olan binaların Vergi Usul Kanununa göre bulunacak vergi değeri aynen vergi değeri olarak kabul olunur.

Bu kanunun tatbikatında Vergi Usul Kanununun 1 Mart 1957 tarihli ve 6935 numaralı Kanunla tadil olunan 279 ncu maddesi hükmü tatbik edilmez.

MUVAKKAT MADDE 2. — 1. III. 1957 tarihinden sonra vâki olan ölüm ve intikaller dolayısıyla yapılmış olan tarhiyat bu kanun hükümlerine göre düzeltilir ve bu düzeltmeye göre fazla alınmış vergiler varsa mükelleflere ret ve iade olunur. Noksanı aranmaz.

Yukarıki fıkra hükmü halen ihtilâflı bulunan vergilerle İtiraz ve Temyiz Komisyonları ve Devlet Şûrası kararlarına iktiran etmek suretiyle kesbi katiyet etmiş olan vergilere de şâmdir.

1 . III . 1957 tarihinden sonra vukubulduğu halde bu kanunun meriyete girdiği tarihe kadar vergilendirme muameleleri henüz ikmal edilmemiş olan ölüm ve intikal hâdiseleri hakkında da işbu kanun hükümleri tatbik olunur.

MADDE 25. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 26. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

12 Haziran 1959

<i>Riyaseti Cumhura yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	10 . VI . 1959 ve 1/162
<i>Bu kanunun ilânının Başvekâlete bildirildiğince dair Riyaseti Cumhurdan gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	12 . VI . 1959 ve 4/280
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa
	:	1 164
	:	2 325
	:	9 527,602:616,618,619,623,634:638

[İnikat 78 — 315 sıra sayılı matbua 78 nci İnikat Zabıt Ceridesine bağlıdır.]